

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celoletno po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 21. junija 1856.

Od nekterih tertam in sadnim drevesom škodljivih žizkov *).

Tisti kebrički, ki jih je vredništvo našega lista iz Istre prejelo in ktere je gosp. dopisnik S. v 48. listu resnično kot prave škodljivce v nogradih popisal, sem tudi jez vidil, in na prijazno opombo, naj bi kar vém od njih povedal, podam častitim bravcem sledeče skušnje.

Manjše pleme svetle plavkasto-zelene in tudi rudečkasto-rumene barve se nahaja po vseh nogradih in je že od nekdanj nadloga tertam; zato se imenujejo ti žizki na Vipavskem tertijoni in v Istri pravdobro tudi šipavnice, ker odščipujejo mladike in perje, kamor pokladajo po 3 do 4 jajčka in jih zavijajo v podobo cigar in tako nekatere leta veliko škodo delajo. Nemško ime „Rebenstecher“ se dobro vjema s slovenskim „šipavnice“; pa zavoljo omenjenega zavijanja perja ga Nemci tudi imenujejo „Pfeifendreher“, „Drechsler“ itd. Profesor Fabrici mu je dal slovstveno ime „rhynchites betuleti“, ker se v nekterih severnih krajih tudi na brezah nahaja. — Pokončá se ta merčes, da se žizki sami ali pa še bolje v podobo cigar zavito perje do konca tega mesca (rožnika) nabere in sožgè, da se tudi zalega v njih pokončá.

Drugo dosti večje pleme, ki ga je častiti gosp. dopisnik iz Istre na ogled poslal, je tudi sila škodljivo tertam, pa se nahaja edino le v južnih deželah, posebno v Istri, Dalmaciji, na Primorskem, v Vipavi, pa nikoli ni še Nanosa prelezlo; zato ga še nikoli nismo vidili na Dolenškem, pa tudi na Štajarskem in Ogerskem ne. Ta žizek, ki ima svoj črni život poln sreberno- ali zlato-svetlih lis, poklada svoje jajčica v zemljo, zato se tudi v vipavski dolini imenuje „tertijon zemljak“. Profesor Germar ga je na svojem potovanji v Dalmaciji najdel in popisal pod imenom „loborhynchus“ ali „otiorhynchus giraffa“. — Pokončajo se ti nograški škodljivci, da se pridno lovè in sožgó ali pa s kropom polijó.

S tertno plesnino pa niso ti tertijoni v nobeni zavezi; oni so bili že pred to boleznijo in škodujejo vse drugač kakor že ime „šipavnice“ kaže.

Pri ti priliki naj omenim še nekterih enacih rivčkarjev, ki pa so sadnemu drevju škodljivi.

Eden teh je tisti majčken, podolgast merčes, ki ima rudečkasto-rujave pokrovce s černo glavico in črnim spodnjim životom, in ktereга natoreznanci v latinskem jeziku „philobius oblongus“ imenujejo. Ali ima ta škodlivec tudi v slovenskem jeziku svoje posebno ime, ne vém; po pravici pa se šteje v versto šipavnic, ker se spomladi prikaže in popke sadnemu drevju odšipu je, pa tudi perjice preverta in tako, pokončavši mnogo mladik, zadržuje rast drevesa. Ona poklada jajčica v odšipljeno vsahnelo listje; — zato je treba na mladem drevju, kteremu

je merčes posebno škodljiv, slediti po njem in ga pokončati, in nabirati tudi zvenelo listje in sožgati.

Neki drug enak merčes je posebno jablanom škodljiv, ki se v latinskem jeziku „anthonomus pomorum“ (Apfelblüthen-Rüsselkäfer) imenuje. Čern kebriček je z rujavimi pokrovci (peruticami), čez ktere pošev sega belkast pas. Čez zimo se skriva pod mah, s kterim so debela sadnih drevés obrašene, položi spomladi jajčica v cvetje, posebno jabelčno; iz jajčica pa se izleže červ, ki vznotraj cvetje pokončá in tako uniči sadje. Najde se ta škodlivec pozimi ali pa berž spomladi, dokler še drevje ne poganja, pod rahlo skorjo ali spodej na deblu pod mahom. Naj bolje je, da gospodar mah in pa odlušeno skorjo jablan in hrušk posterga z drevés v kakošno posodo ali kakošen pert, ki se pogrne na zemljo okoli drevesa, in vse, kar je nastergal, sožgè. Če je žizek jajčica svoje že v cvetje položil in se je iz njih že červ izlegel, naj se poterga vse cvetje, ktero se ni še odperlo in se po rujavkasti barvi dobro loči od zdravega cvetja, in pa sožgè, — saj je červivo.

F. Šmidt.

En dan v pariški razstavi.

Kdor ni mogel viditi v Parizu na ogled postavljene živine, o kateri je šel toliki glas po vsem svetu, bode zadovoljen, ako zamore kaj več bolj na drobno od nje brati. Taka se nam godí, in z nami vred menda vsem, kterim je mar za koristno živino, ki je prva podpora vsega kmetijstva. Naj tedaj povemo, kar smo zvedili; morebiti bo tudi zernice poduka vmes.

Najpopred nekaj od ovác, ki so bile v razstavi. Mnogo žlahne živinice je bilo tako tanko volno kakor svila, mnogo pa tudi pitane, da je bilo veselje. Avstrijske in saksanske plemena merinoške so bile perve kar se tiče žlahne volne; pa tudi severna ovca z dolgo bornejšo volno ima svoje prednosti; Angleži in pa kmetje holstajnski redijo sila veliko ovác tega plemena in so z njimi prav zadovoljni; angleške ovce iz Jorkšira imajo volno, ki se dosti drago plačuje, zraven pa imajo mesa po poldrugi cent do 2 centa in še čez. Ovce iz Valahije in ogerske ovce pravega domačega plemena so zlo takega dobrega rodú kakor so angleške, in volna njih bi se utegnila še bolj požlahniti. Gotovo bi vlekli manjši kmetje veliko dobička iz reje tega valaškega ali ogerskega plemena tudi drugod, kjer je kraj za ovčjo rejo pripraven. Vidil sem dolgovolnato ovco tega plemena, ki je imela 2 centa mesa, 7 funtov in pol volne, zraven pa še čvetero jagnjet. Zavolj klaje nimajo veliko skerbí pri teh ovcah; zraven krav jih imajo ali pa se pasejo na répiščih.

Angleži so mojstri v živinoreji. Vse se je čudilo na angležskimi govedi. Če pogledaš angležko govejo živino, se boš čudil, kako skerbno je gleštana v vsem. Angleži umivajo z zajfnico, strigljajo in česejo vsaki dan svoje krave; edine misli so vsi angležki živinorejci, da snažnost je pol klaje, zato se ne morejo prečuditi, da v družih deželah tega ne vejo in da ne snažijo živine, kakor ima biti, da se dobro redí in da je zdrava; na glas pa se smeja tisti neumnosti, da živini blato tekne in da se v blatu dobro redí! Angleži, razun gorjancev, deržé

*) Tu popisani kebrički imajo vsi rivčke, s kterimi delajo škodo in se po nemški „Rüsselkäfer“ imenujejo; rivčkarje bi jih tedaj smeli po tem takem imenovati. Ker pa v Janežičevem slovníku beremo za „Rüsselkäfer“ ime „žizek“, smo ga vzeli; ali je pa tudi gotovo, ker drugi in tudi gosp. Janežič imenujejo tudi „Kornwurm“ žizka? Pis.

vsi svojo živino v hlevih in je ne pušajo na pašnike. — Nar imenitniše angleško pleme je pleme iz Durhama; govedo tega plemena je veliko kakor mlad slon (elefant), in nič drugzega ga ni kakor samo meso; rogovi durhamskih volov so komaj kake 4 pavce dolgi, okrogli in debeli; krave pa imajo tanje, dalje in zakrivljene rogé. Goved tega plemena kakor sploh skor nobene goveje živine ne upregajo Angleži; delo je le za konje — pravijo — goveja živina je za meso in mleko na svetu; z delom — pravijo — se izdelajo goveda in se ne spitajo kakor je treba. Brezaste in lisaste so večidel goveda tega plemena; v dveh letih so za mesnico spitane. Meso njih pa ni tako dobro kuhano kakor je pečeno. (Konec sledí.)

Naravoslovski pomenki, tudi gospodarjem v prid.

Mušice v Ložu na Notrajskem.

Ker ni bilo letos ob pravem času mušic, kakor vsako leto po navadi, smo mislili, da jih ne bo; imajo namreč navado v sredi velikega travna gojiti se, in terpé do konca rožnika. Ker pa je letos tačas pogostoma deževalo in hladno bilo, so se zakasnile.

Preden za kaj več poprašam natoroznance zastran teh čudnih živalic, hočem ob kratkem popisati, kar nam je tukaj znana od njih. Te baže mušice so pohlevne živalice, ne pikajo in ne pijejo kerví, kakor komarji ali druge muhe; deržijo se le pri vodi. Slišal sem tudi, da so pri črnem morji in še drugod ravno takošne, kakoršne so tu v Ložu. Ne vém, ali je res.

Ta žival je dolga čez pol pavca, nje život je červu podoben, z devet černo-rujavimi pasovi, in z belo-rujavimi vmes; čez persi je nar debelejša, in nje herbet je višji kot širji, kadar peroti ima; debelost života je kakor so polževi rogovi; tanjši je proti zadnjemu koncu, glavo ima kakor druge navadne muhe; život je pa tako upognjen, da prav na vampu sedi, glavo in zadnji konec pa kviško derži; peroti ima lepo vkup stisnjene, četert pavca daljše od života; nog ima šestero: štiri ima po četertinki pavca, sprednji pa po pol pavca dolge; zadek ji pa dvé kakor las tanke, skor pavce dolge osti, ki ju kakor rogovilice na dvoje molí, rep nadomestujete. Njih opravilo je, zjutraj kadar solnce enmalo ogreje, do desete ure prav gosto rojiti; popoldne pa od pete ure do terdne noči letajo, pa le nad vodo; sicer se razletijo za strelaj deleč od vode, pa ne rojijo tako gosto kakor nad vodó. Če je pa dež, kakor tudi ob hudi vročini posedajo po drevesih, zidovih in strehah, da jih je vse černo; berž pa ko se zvedrí, začno tako gosto rojiti, da solnce ne presije skozi; rojijo pa tako umetno ena proti drugi, da pol jih gré doli za vodo, pol pa gori proti vodi, in vendar se ne zadevajo. Sicer se vidi, da se ena v drugo zaganjajo, kakor da bi se terkale, pa to počnejo le zato, da bi se dvé vkup sprijele, kar se pa ne zgodi vselej; če ste se pa sprijele, stoji zgornja na spodnji tako na herbtu, da zamorete obé lahko leteti, samo da spodnja ima svoj život tako gori zakrivljen kakor kambica. Visoko letajo do osem sežnjev; nikjer pa ne tako gosto kakor nad vodo. Če pa huda sapa pripiše, so hipoma v kraji, in le, kjer je zavetje, še rojijo.

V imenu radovednih podám sedaj dvoje vprašanj: kako se te živali plodijo, in koliko časa živé?

Ker nar raje nad vodo in lužo rojijo, se vidijo v vodi na dnu, kjer so nar bolj rojile, pike kakor grah in še debeleje, bele, kakor da bi bile s soljo ali apnom potresene, in po naših mislih menimo, da se v vodi iz tistih belih jajčkov gojijo, in da se od vodnega sopuha živijo, ker jih nikoli ni viditi, da bi kaj jedle ali pile. Koliko časa pa vsaka živi? to nam ni znano; ker, kadar rojijo, jih toliko v vodo pocepa, da vse zdežama plavajo po vodi.

Morebiti se bo bralcem „Novic“ neverjetno zdelo, ako jim povém, da se tega merčesa od 5 do 15 voz nabere pri nekterih mlinih. Tu veržejo hlod čez vodo, in se jih v par

dnéh že za cel voz nastreže; zmečejo se na kup, kjer se pa ne smejo pustiti dolgo, ker začno hudo hudo smerdeti kakor gnjile ribe, in ko bi več časa na kupu ležale, se kup vname in na sredi vés rudeč postane, in tako zgorí, da ni za rabo. Iz njih je tako dober gnoj, da še človeškega preseže. Ta gnoj pa ravno prav pride o tem času za ajdo in repo gnojiti, in se razloči kakor noč in dan od navadnega živinskega gnoja. Ta mušičjak je tako hud, da, če bi se ga na debelo ali pa kakor z drugim gnojem po njivi natrosilo, bi vse zgorelo pod njim. Ko bi naši ljudje znali s tem mušičjakom prav ravnati, bi lahko iz enega voza mušic nar manj štiri vozé z zemljo zmešanega dobrega gnoja naredili. Kdor jih 15 voz nabere, dobílahko, če 4 vozove zemlje vsakemu primeša, 60 vóz dobrega gnoja.

Ker so tedaj te živalice v prid kmetijstvu, bi radi vedili, kakor sem gori omenil, kako se zaredijo in pa koliko časa živijo? *)

Sicer se vidi redko ktera med njimi tudi bela te sorte, pa so še dvakrat večje, zato jih mi za matice kakor pri čbelah imamo.

Še veliko bi se dalo od njih pisati. Jez sem le toliko popisal, da bi s tem sprožil, da bi nam kak drug več povedal od njih.

J. Janežič.

Popotni spominki.

Dva dni v Goratanu. (Dalje.)

Kmali sem bil v Naborjetu. Želel sem zdaj terdnjave od znotraj pogledati, pa kar trenutka ni bilo zamuditi, sicer bi ne bil mogel biti že zvečer na Višarjah. Šel sem tedaj do narvišjega verha kanaljske doline unkraj Žabnic. Tukaj je pri potoku, ki izpod Višarij priteče, moj voznac ustavil, in jez sem se okrenil peš po stezi na desno proti gori. V podnožji hriba so kočé, kjer postrežljive Žabničanke kuhajo romarjem krepčivne jedi. One so mi pravile, da malo pred je mnogo mladih gospodov memo na Višarje šlo. Ta novica je pospehovala moje stopinje; pa čeravno sem htet, jih vendar nisem mogel dohiteti. Čisto sam sem korakal na goro, — pa kmali se je stisnila noč, in nisem še deleč od ravnine bil, ko mi je doli z stolpa Višarij naznanjalo brenčeče zvonjenje večerni pozdrav Marije. — Noč je bila zdaj nastala; blišelo mi je le verh ozke doline od luninih žarkov razsvitljeno pečevje nasproti; — obdajala me je toraj tema in grobna tihota, ker razun ljubkega žuborenja hladivnih virčikov, ki pogosto izvirajo ob stezi, ni nič motilo nočnega miru. Skoraj pri vsakem virčiku so za trudne romarje napravljene sedeži, ki neizrekljivo mikavno vabijo k počitku in ponujajo okrepčivno hladilo žejnemu popotniku. Pa tudi velike skladovnice derv ob potu se ozirajo na popotnike, ki hočejo za pokoro kake polena nesti na goro.

Ko sem dospel verh ozke dolinice, skozi katero me je dozdej pot peljala, se mi je gojzd odtegnil in kmali sem se znašel na prostorni zeleni in ravni trati, po kateri je mesec razlival svoje blede žarke. Tukaj so bili planinski pašniki, in živinica se je tako mirno pasla po njih, kakor podnevi, in še toliko mirniše, ker je ne pikajo zdaj hude muhe. Pot se združi tu z rabeljsko stezo in pelja zdaj na desno (proti zapadu) po prijazni dolinici do konca njenega, kjer se zopet v stermit breg spustí. Verh tega se mi je hipoma odperla divja ovčja dolina, omejena od visocih in stermit pečin, na ktere se pač obrniti smejo besede slavnega Vodnika:

„Sklad na skladu se dviguje

Golih verhov kamni zid;

Večni Mojster ukazuje —

Prid', zidar, se les učit!

*) Te mušice, katerih ljudstvo naše menda ne imenuje drugač kot vodne muhe, bi se prav za prav imele imenovati enodnevnice (Eintagsfliege, Ephemera), ker ne živijo več ko en dan, nektare le malo ur. Nahajajo se v več krajih po vodah. Znane so posebno dvoje. Prosimo, da bi nam jih nekoliko v majhni škatljici na ogled poslali. Potem kaj več od njih.

čast, dobiček in veselje, pa tudi čast in dobiček cele soseske. Dobro nadelane poti pa tudi dobiček donašajo, na ktere ga še ne mislite. Kupčevavci in barantači grejo le raji v take vasi kupovat, kjer so lepe poti, da se laglej odpelja, kar nakupijo, in tudi raji dražje plačajo, kakor pa da bi v take vasi šli, kjer jih vožnja zavolj slabih potov več stane od kupljenega blaga. Lepe, dobre poti, prijetni verti, veliko dobrega in lepega sadnega drevja, čedno pozidane ali tudi iz lesa izdelane hiše in stanja, ki se snažno deržijo, cvetlice in vinske terte so slednje vasi kinč in lepota. Take pohištva, take vasi viditi, se kmali spozna, da ondi prav razumni, pridni, dobri, radovoljni in pobožni ljudje prebivajo, ki ob nedeljah in praznikih bolj pridno k Božji službi pridejo, ker se jim pot k cerkvi ne grozi, ker več toliko blata ni. In Bog njih dela blagoslovi, da so premožniši, in tako tudi laglje svoje davke odrajujejo. Glejte, koliko tedaj poprava potov in lepšanje vasi duši in trupu blagra prinese!

En dan v pariški razstavi.

(Konec.)

Pervo za durhamskim plemenom je na Angležkem herfordsko s plošnjatimi in kratkimi rogovi. Za tem pride aldernejsko pleme in plemena iz otokov, ki slovijo zavolj obilnega mleka in so kaj živa živina memo lenih in počasnih Durhamcev in Herefordcev. Omenimo še plemena kerriškega, ki je večidel černo in celó brez rogov; lepe in močne goveda so to, polne mleka in mesa.

Angleži so mesojedci in mlekopivci, kakor je že prvi zmagavec Britanije rekel („lacte et carne vivunt“); za mleko, sirovo maslo in sir jim je velika skerb, zato pa pridelujejo tudi toliko klaje. Na mastnih travnikih molze živina obilo mastnega mleka in si pridobi obilo mesa.

Kar pa se tiče molže, so holandske krave še boljše memo angležskih; vimena imajo sila velike. Al mleko holandskih krav ima to napako, da nima toliko smetane kakor švajcarskih, mircodolinskih in tiroljskih. Zato pa narejajo Holandci veliko imenitnega sira.—Švajcarske goveda pa se bolj umetno izrežajo kakor tiroljske. Švajcarske živine je bilo veliko in lepe v razstavi; večja je memo tiroljske, in to morebiti zato, ker v Švajci že goveda zlo v hlevih redé in jih ne pušajo toliko na pašo. Tiroljske goveda so bile kaj lepe viditi; krepka in manjša živina je, zato pa tudi kakor sernja pleza po hribih; tudi ni kočljiva, ampak zadovoljna s pičlo kermo in ne shujša tudi pri praznih jaslih prehitro. Posebno je dopadlo duksarsko pleme, črne barve, okroglo kakor valjar in bistrih oči, da je kaj. Tisti junec in krava, ki ju je cesarica in cesarjevič od nekoga Tiroljca v dar prejela, sta bila tega rodú. Cilske krave pa so se posebno sponašale zavolj obilnosti mleka; njih mleko je tako mastno, da od ene same krave dobé na leto cent sirovega masla (putra).

Tudi plemena mircodolinske, pincgavske in iz dolin zgornjega Ina so posebno dopadale ogledovavcem, — živina česka pa je razodevala očitno, kaj v živinoreji pridnost in trud gospodarjev premore. — Gosp. Festetič je poslal iz Ogerskega bivolv, ki so edini bili v razstavi. Ogersko pleme pa se po tej živini, ki je bila v razstavi viditi, ni dalo do dobrega spoznati. Ogri v dodanem popisu dokazujejo, da ogerski vol, ne pa tur (Auerochs), kakor so naravoslovci nekdanj mislili, je prvi oče govejih plemen na svetu. Al to ni res. Ogerski vol je že sin družih staršev in gotovo je, da v Egiptu, Fenicii, Sirii itd. so imeli goveda pred kakor na Ogerskem, tedaj tudi ni mogoče, da bi se bile iz Ogerskega tje zaplodile. Pa kdo jim bo to zameril, ker je znano, da se Madžar rad povsod enmalo pobaha! Tako Korizmicz piše, da ogerske goveda so z Ogri vred pišle na Ogersko in da odtod so se v srednjem veku, ko so imeli Lahi z Ogri veliko opraviti, zaplodile na Laško v papeževe dežele, kjer se enako pleme nahaja. Al Madžari, kakor vsi tatarski in mongoljski narodi, ki so prišli

iz azijskih dolin, so se takrat gotovo le malo z govejo rejo pečali, zlo pa z rejo konjsko. Govedo je prepočasna živina za jezdu, ki je kakor Madžar prijezdnil iz štep. Bolj verjetno je, da v mircodolinski živini teče kri ogerska, ker bližina dežel in mnogo enakih lastnost pričuje to sorodnost, le s tem razločkom, da na Štajarskem se je napravilo pozneje lepo lastno pleme, ker zrak, piča, voda in še druge okolišine storé, da se sčasoma zaplodé lastne plemena.

Plavičarji ali flosarji.

Od svojih mladih let sem obilo priložnosti imel življenje naših pridnih in marljivih plavičarjev ali flosarjev (kakor se sami zovejo) od vseh strani spoznavati, njih stanje, trgovino, veselje in žalostne dni gledati, ter z njimi se običiti. Ne vém se spomniti, da bi bile „Novice“ kadaj kaj od njih spomnile. Hočem tedaj, kolikor vém in kolikor sem zvediti mogel, povedati našim bralcem od teh pogumnih našincev.

Savina (izgovarjaj „Savna“, kakor prosti narod vsigdar izgovarja) ima svoje bregove osenčene z neizmerno rodovitnim in bogatim lesovjem, ktero tukaj na stiki štajarskih, krajskih in koroških mej in planin naše visokúne: Grintovca, Rinuko, Raduho, Ojstrico, in nižje doli Merzlico, Gojznika, Maliča in Pohorje obrašča in ne samo flosarjem za njih bogato trgovino služi, temoč tudi mnogo žag, mlinov, fabrik in steklarnic živí. Steklarna naša roba ne zaklada samo skor cele Italije in Turčije, celó v Anatolii se popivajo zdravljice iz štajarsko-slovenskih kúpíc. Lahko se reče, da je les bogastvo te okrajine slovenskega Štajara.

Mnogokrat že sem v nekem strahu, da ne bi ta pokrajina kadaj bila podoba našega Krasa, flosarje prašal: ali jim ne bo kadaj lesa zmanjkalo? Ali vsakokrat sem dobil odgovor: „Dokler trgovina, kar Bog obvari! ne bo šla rakove poti, ga še bomo zmiraj vozili; kadar ga pa več vozili ne bomo, ga pa še manj zmanjkovalo bode“. Gotovo pa smo z našimi lepo zelenimi, zdravo-zračnimi gorami zadovoljniji, kakor da bi na njih mestu stalo kakošno kaliforniško zlato-rudato pa pusto pečinje. Že broj (število) ljudstva, ktere ga blizo 4000 duš na štirjaški milji živí, očitno kaže, da je narod delaven, in ker zemlja, večidel pešena in prodnasta, ni med naj rodovitniše šteti, se mora tudi od trgovine, rokodelstva in obertnije živiti, ktera dan na dan lepše med njimi cvetè.

Od Ljubnega že zamore Savina flose nositi. Od bolj gornih krajev debela posamno do Ljubnega plavijo. Tukaj jih cele zvezujejo (zvezana plavica ali „zvezani flos“), ali jih pa pred v deske in letve zrežejo („rezani flos“). Za vezilo jim služi brezovo tertinje; kar pa terdneje zvezati hočejo, z lesenimi žebli zbijajo, železa ali jekla ni trohice pri flosu. Deske ali letve po 20—30 z brezovino zvezanih imenujejo „fašk“ (morda sorodno s hetursko-rimsko besedo „fascēs“). Vsaki flos ima po dvoje vèsel, jedno spredej, drugo zadej, ktere ste na „stolu“ v „sedlu“ tako privezane, da se daste na vse strani lahko gibati. Mož pri prednjem vèslu je „prednjek“, oni drugi „zadnjek“. Včasih tudi tako kratke flose naredijo, da jih samo eden ravnati ali kakor sami pravijo „voziti“ more, da namreč z eno roko sprednje, z drugo zadnje vèslu vodi; takemu flosu pravijo, da je „kuzla“ in ga večidel iz ostanjkov zbijajo. Na flosih pa ne vozijo le celega lesa, desk in letev raznoverstne dolžine in širine, temuč tudi sirovo apno v „lajtah“, kterih po 6—8 na enem flosu stoji, — dalje volno, ker na svojih planinah veliko ovác redijo, — smolo, lončarske pridelke in mnogoverstno leseno pohišno orodje.

Pervo „stavo“ imajo v Celji, če je dobra voda (snežnica), lahko v 4 urah od doma do Celja pridejo; ako je pa, kar se poleti mnogokrat pripetí, majhna, imajo terdo delo; flos lahko se na prod nasede, in potem ni drugega storiti, kakor z drogmi ga odriniti, da sopet v globokejo vodo pride, ali pa je treba s širokimi deskami na levi in desni vodo zaježiti, da pod flos udari in ga vzdigne. Zatega voljo mora prednjek zmiraj že skušen in z vodo dobro znan biti,